

ПЕТЕР КУЦКА ГИРЛЯНДА

Превод от унгарски: Людмила Георгиева, 1982

chitanka.info

Петер Куцка, роден през 1923 година, е известен унгарски поет, писател, критик, автор на няколко повести и сценарии. Постоянен редактор на списание „Галактика“ и библиотека „Книги по фантастика“, издавани от издателство „Космос“. Активен деец в областта на научната фантастика.

В гъстата космическа тъмнина над планетата изплува нещо необикновено, неопределимо по форма и неизмеримо по величина. Това беше сложна и ритмично вибрираща система от безшумно люлеещи се метални антени, стъклени пипалца и игловидни защитни екрани; някъде в пазвите на кълбото от прозрачни нишки светеше кабина, бледосиня като рибешки мехур.

В кабината работеха двама.

Единият от тях — наричаха го Иел — настройваше катапулта в нетърпеливо очакване да изпрати посланието.

Вторият, когото под лъчите на далечното слънце наричаха Аур, все още се мотаеше около пратката. Той нетърпеливо завиваше нишките на въртящите се дискове на запомнящото и кодиращото устройство.

Бяха далеч от дома. Тези, които измерват пространството със скоростта на светлината, биха казали, че са на стотици светлинни години.

— Сега ще бъде готово... — промърмори Аур.

Иел погледна енергометъра.

— Трябва да побързаме.

— Страхувам се да не пропусна нещо — рече Аур, — нека да научат всички наши открития и канали за връзки... Смятам, че ще ни разберат. Те са разумни същества, е, наистина, не такива като нас, с позатворена биологична система. Но нашите уреди показват, че имат селища, изкуствени светлинни източници, използват вълновите свойства на материята... Възможно е кръгозорът на всеки от тях да не е широк, но общувайки помежду си, те ще разчетат нашата информация.

— А ако я използват за борба един срещу друг? — попита Иел, пускайки кутията в отвора на катапулта.

— Нищо не можем да направим... Остава само да разчитаме на тяхната съобразителност и на нашите знания. Нали ако действително ни разберат, никога не биха се обърнали един срещу друг.

Гласът му прозвуча необикновено тържествено:

— Изпращай... А след това ще потънем в анабиотичен сън. Жалко, че не можем да се свържем с тях непосредствено.

Иел натисна ключа на катапулта.

Синята светлина на кабината, приличаща на рибешки мехур, угасна. Космическият кораб — така биха го нарекли жителите на планетата — мълчаливо потъна в мрака.

А разумните обитатели на планетата не забелязваха нищо. Космическият кораб плуваше на голяма височина, не отразяваше лъчите на локаторите, пълзящи по небето, и не пречеше на радиовръзките. Наистина, няколко телескопа с примитивни лещи бяха обърнати към небето, но астрономите спяха, вдигаха празнични тостове или зяпаха екраните на телевизорите.

Разбира се, имаше и места, откъдето хората се вираха към небето, напрегнали слух, защото очакваха: всеки момент може да се приближи ревяща машина с ракети, картечници и бомби.

Впрочем планетата беше обвита в облаци, паднали необикновено ниско, и наблюденията бяха почти невъзможни.

Валеше сняг.

Едри и гъсти парцали бавно падаха и над град Б.

— Значи все пак Коледа ще бъде снежна — казваха хората, поглеждайки през прозореца.

Вечерта снегът с пищна пелена покри улиците и площадите — пропасти и долини, легнали между сградите.

Физикът пресече площада, обиколен от голи черни кестени. Под мишницата си той носеше тъмнозелена елха, а в ръцете — шумящи пъстри свитъци, препасани с панделки.

Той се радваше на пухкавия бял сняг и на тишината.

В тази минута мозъкът му почиваше.

Днес беше много уморителен ден: неочаквано позвъняване от канцеларията на държавния секретар, прекъсване на лабораторната работа, набързо свикано съвещание, строго секретна информация,

недоверие в очите на генерала, тъпота и високомерие — дори сякаш и в цигарата му.

— Кога най-после ще бъдете готови! — крещеше генералът.

Какво може да се отговори на такъв въпрос? Той не е техник, че да казва точните срокове, и не е търговец, колкото и да се опитваха да търгуват с него. Когато подготвим всичко, тогава ще бъдем готови...

Особено го дразнеше държавният секретар. Тънки намеци за задълженията като гражданин, несръчни ласкателства и предпазлив шантаж, коварни фрази, че трябва да се подкове и да стане материалист, а това в определени кръгове се приема малко по-иначе...

„Винаги съм вървял по правия път...“ — помисли физикът и неволно огледа следите си в снега.

И тогава видя кутията.

„Някой я е загубил“ — пробягна в съзнанието му. И едва покъсно схвана, че кутията лежеше на самия връх на пряспа и наоколо не се виждаха никакви следи.

Физикът се върна и взе прозрачната кутия.

Усмихна се.

„Гирлянда... — помисли си той. — Колко отдавна не съм виждал. Сега вече такава не можеш да купиш. Добре ще стои на елхата...“

Той пусна кутията в джоба на палтото си.

Украсяваха елхата в хола. Децата бяха възбудени, шумяха в съседната стая, очакваха камбанката да позвъни и те най-после да се втурнат към елхичката, с възторжени викове да се нахвърлят върху подаръците.

Физикът мълчаливо поставяше на елхата свещите и бенгалския огън.

— Не си в добро настроение — рече жена му. — Случило ли се е нещо?

— Нищо особено. При държавния секретар бях.

— Охо — каза жената, — разбирам... Не обръщай внимание.

Мъжът я погледна. Толкова познати очи, устни, коси^[1]...

— Ех! — възкликна той и се удари по челото. — Едва не я забравих... Гирляндата!

Той излезе от хола и се разрови в джобовете на палтото.

— Виж какво намерих в снега — рече той на жената. — Гирлянда. Ще я окачим, нали?

— Каква прелест! — жената подреди шумолящите нишки. — И колко е мека...

Децата видяха подредената елха и изкрещяха от възторг. Всеки искаше първи да запали бенгалския огън.

— Най-големият от вас — каза физикът и подаде кибрита на най-големия син, а сам отиде до вратата и изключи осветлението.

Поглеждайки към елхата, той изтръпна.

Гирляндата светеше! Отначало изплуваха само ситни безпорядъчни цветни точки, които след това се сляха в линии, всяка нишка преливаше в дивна светлина и започнаха да се различават не само нишки, но и някакви мигащи синкави сияния около тях.

— Колко е красива! Колко е красива! — крещяха децата.

„Флуоресценция — помисли физикът, но в същия миг го обзе съмнение. — Какво ли е? Вторично лъчение в тези тънички нишки? Но от какво?“

— Почакай! — изкрещя той на сина си, но вече беше късно. Пламъкът нажежи телчето на бенгалския огън, синкавата светлинка се разкъса от червени искри. А след това нещо се възпламени.

За миг езикът на пламъка облиза нишките на гирляндата.

Докато физикът отиде до елхата, необикновените нишки бяха почти изгорели.

От гирляндата останаха само няколко паднали на пода парченца с обгорели краища. Всичко останало като че ли изчезна безследно.

Физикът събра оцелелите нишки, разгледа ги замислено, след това ги сгъна и ги постави в плик.

В изследователския институт вече няколко седмици се говореше само за „проблема гирлянда“. Тази история беше напълно необяснима. Оказа се, че разгадаването на тайната на късите светещи нишки е по-трудно, отколкото да се организира производството на кобалтови бомби. Не можаха да установят химичния им състав, не знаеха какво да правят с тяхната невероятна възпламеняемост и с невъобразимата им здравина. Природата на цветните светещи точки и

„флуоресценцията на веществата“ поставиха учените в безизходица. Къде са направени тези нишки, с каква цел, с какви технически средства?! И накрая — как са попаднали там, където физикът ги намери?

Родиха се объркани и противоречиви хипотези, все по-фантастични предположения, какви ли не крайни теории. Специалистите блъскаха главите си, не спяха по цели нощи, изчисляваха, извеждаха формули, изписаха планини от хартия — никакъв резултат.

Затова всички бяха съвсем изненадани, когато един млад колега на физика заяви, че е успял да изясни загадката. Той проследил цветните точки, припламващи в нишките; в разположението им, в комбинацията от цветове открил определена закономерност. Още веднъж изследвал електрическите и магнитните свойства на нишките. И предчувствайки какво ще се получи, вложил данните в компютъра.

— На тях е записан текст — заяви той пред комисията.

— Текст ли? — попита председателят.

Младият изследовател показва една папка.

— Да — отговори той смутено. — Текст. По-точно, информация.

— А що за текст е, ако може да попитаме? — откликна от креслото си председателят.

Младият човек мълчеше.

— Е? — отново попита председателят.

Младият физик разтвори папката и извади от нея един единствен лист хартия. Гърлото му пресъхна от възмущение, огледа членовете на комисията. Физикът, който вече познаваше резултатите, кимна към младия колега. Той започна.

— Може да ви се стори невероятно, но аз ще ви дам доказателства. Текстът е следният:

„Свят на разумните същества от планетата... Ние, Иел и Аур, изследователи на космическото пространство, ви предаваме всички знания на нашия свят... Бъдете предпазливи! Ако тези знания се използват за унищожение...“

Младият човек постави листчето.

— Това е всичко — каза той тихо.

Членовете на комисията мълчаха.

Космическият кораб летеше в абсолютния мрак на междузвездното пространство. Двама пътешественици бяха потънали в дълъг анабиотичен сън. Уредите понякога почукваха, след това отново замълчаваха, лампичките светваха и угасваха, всички антени и енергоразпределители, щръкнали встрани от защитните екрани на огромния кораб, работеха равномерно.

---

[1] Гирлянда на унгарски е „ангелски коси“. Б.пр. ↑

Публикувано в алманах „Спектър’82“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.